

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – klasa pierwsza / II okres

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopelniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
RENEZANS – O EPOCE					
1. i 2. U progu czasów nowożytnych	- wymienić umowne daty wskazujące na początek renesansu w Europie - wymienić umowną datę początku renesansu w Polsce - wyjaśnić znaczenie i pochodzenie nazwy epoki - wyjaśnić pojęcie <i>reformacji</i> i opisać rolę Marcina Lutra - dostrzec powiązania pomiędzy renesansem a antykiem	- objaśnić, na czym polegała reformacja oraz podać jej przyczyny - opisać przemiany kulturowe dające podwaliny nowej epoce - wskazać powiązania pomiędzy renesansem a antykiem - wymienić wyznania protestanckie - wyjaśnić pojęcia: <i>humanizm</i> i <i>antropocentryzm</i> w kontekście epoki	- wyjaśnić społeczne uwarunkowania narodzin epoki renesansu - wyjaśnić rolę wydarzeń wyznaczających początek renesansu w kształtowaniu nowej epoki - wyjaśnić pojęcie: <i>ad fontes</i>	analizować wpływ antyku na narodziny nowej epoki	- wyjaśnić podłoże różnicy pomiędzy periodyzacją renesansu w Europie i Polsce - objaśnić wpływ odkrycia Mikołaja Kopernika, wynalezienia druku i upadku Konstantynopola na kształtowanie się epoki renesansu
3. i 4. Sztuka renesansu	rozpoznać dzieła sztuki renesansowej	wymienić cechy charakterystyczne stylu	wskazać i zilustrować przykładami	analizować renesansowe dzieło	opisać twórczość renesansowych

	wymienić najważniejszych twórców renesansu	renesansowego i objaśnić je na przykładach - zaprezentować dzieła polskiego renesansu - wyjaśnić pojęcia: <i>akt</i>, <i>portret</i>, <i>perspektywa</i>, <i>scenka rodzajowa</i>, <i>krużganki</i>, <i>miasto idealne</i>	najważniejsze tematy sztuki renesansowej opisać twórczość najważniejszych artystów renesansu (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli)	sztuki analizować wpływ antyku na sztukę renesansu	artystów północnych - analizować i oceniać dzieła renesansowe - wypowiedzieć się na temat muzyki renesansowej
5. <i>Mona Lisa</i> a sztuka ulicy	- opisać obraz - wskazać pierwowzór obrazu	- opisać kompozycję obrazu - porównać z obrazem Leonarda da Vinci	opisać kompozycję obrazu w kontekście banknotu jednodolarowego	interpretować wymowę dzieła	przedstawić inne dzieła wchodzące w dialog z dziełem Leonarda da Vinci
RENEANS – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wzorcowy obraz szlacheckiego życia – <i>Żywot człowieka poczciwego</i> Mikołaja Reja	- zrelacjonować treść fragmentów - wskazać adresata utworu - wypowiedzieć się na temat Mikołaja Reja	- omówić kompozycję <i>Żywota człowieka poczciwego</i> - scharakteryzować tytułową postać - wskazać środki językowe zastosowane we fragmencie	- omówić funkcję środków językowych zastosowanych we fragmencie - wymienić i omówić cechy idealnego szlachcica	- omówić obraz świata przedstawiony we fragmencie - wyjaśnić, na czym polega parenetyczny charakter dzieła	podjąć dyskusję na temat kontekstu społecznego
7. Poezja religijna Jana Kochanowskiego	- zrelacjonować treść wiersza - określić rodzaj liryki - wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego - wypowiedzieć się na temat Jana Kochanowskiego	- określić gatunek utworu i wskazać na jego pochodzenie - omówić sposób kreacji nadawcy i adresata tekstu	- dokonać interpretacji wiersza - zanalizować renesansowy charakter wiersza	- porównać kreację Boga w wierszu Jana Kochanowskiego z jego obrazem w utworach średniowiecznych - rozpoznać rodzaj wersyfikacji	- na podstawie indywidualnych poszukiwań, wyjaśnić pojęcie <i>deus artifex</i> i odnieść je do utworu Jana Kochanowskiego - skonfrontować wiersz Jana Kochanowskiego z obrazem Pietera Bruegela
8. i 9. Świat myśli Jana	zrelacjonować treść <i>Pieśni: IX, XXIV, V</i>	wskazać elementy światopoglądu	odnaleźć i omówić wątki horacjańskie w	dokonać wnikliwej analizy i interpretacji	porównać <i>Pieśń XXIV</i> z <i>Ksiąg wtórych</i> z

Kochanowskiego, utrwalony w <i>Pieśniach</i>	• zdefiniować gatunek: <i>pieśń</i> • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego omawianych pieśniach	renesansowego w podanych pieśniach Jana Kochanowskiego • omówić kompozycję wierszy • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • na podstawie wierszy, scharakteryzować światopogląd Jana Kochanowskiego • wyjaśnić pojęcia: <i>horacjanizm, cnota, fortuna, stoycyzm, epikureizm</i>	utworach Jana Kochanowskiego • zanalizować wiersze pod kątem obecności elementów stoicyzmu i epikureizmu • zdefiniować humanistyczny ideał człowieka na podstawie wierszy	utworów • wskazać w utworach cechy wiersza sylabicznego	wierszami Horacego
10. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
11., 12. i 13. „Żaden ojciec podobno barziej nie miłował. Dziecięcia” – o Trenach Jana Kochanowskiego	• odnieść <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego do jego biografii • zrelacjonować treść podanych trenów • zdefiniować tren	• wskazać elementy filozofii stoickiej w <i>Trenach</i> • rozpoznać w <i>Trenie IX</i> pozorny panegiryk • odczytać odbudowę światopoglądu poety w <i>Trenie XIX</i> • wyjaśnić pojęcia: <i>poezja funeralna, liryka żałobna</i>	• przedstawić kryzys światopoglądowy poety na podstawie trenów: IX, X i XI • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w <i>Trenach</i>	• dokonać analizy i interpretacji trenów • określić, jakie innowacje wprowadził Jan Kochanowski w trenie jako gatunku literackim	• omówić sposób przedstawienia żałoby we współczesnym tekście kultury

14. O śmierci ponad epokami – ***[<i>Anka! to już trzy i pół roku</i>] Władysława Broniewskiego	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki, wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• odnaleźć nawiązania do <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego • w kontekście wiersza wyjaśnić etymologię imienia <i>Zofia</i>	• dokonać analizy stylistycznej wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego	• podjąć dyskusję na temat opisu śmierci i żałoby w różnych epokach literackich	• stworzyć pracę pisemną, w której dokona analizy porównawczej wierszy: [<i>Anka! to już trzy i pół roku</i>] Władysława Broniewskiego i <i>Trenu</i> XIX Jana Kochanowskiego
15. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
*16. <i>Treny</i> jako cykl poetycki	• przedstawić kompozycję cyklu	• omówić sposób przedstawienia Urszulki w <i>Trenach</i> • wskazać inspiracje mitologiczne i biblijne	• omówić <i>Treny</i> jako świadomą kreację artystyczną • wskazać elementy renesansowe w cyklu	• omówić cykl jako świadectwo kryzysu światopoglądowego	• podjąć dyskusję na temat aktualności <i>Trenów</i>
17. Artystyczna parafraza psalmów	• zrelacjonować treść psalmów • zdefiniować psalm • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego w psalmach	• odnieść <i>Psalterz Dawidów</i> do tradycji biblijnej • wyjaśnić pojęcia: <i>translatoryka</i>, <i>humanizm chrześcijański</i>, <i>poeta doctus</i> • omówić sposób kreacji podmiotu lirycznego i adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat specyfiki tłumaczenia • omówić obraz Boga i człowieka wyłaniający się z psalmów • porównać wybrane tłumaczenie psalmu Jana Kochanowskiego z tłumaczeniem zamieszczonym w Biblii Tysiąclecia	• omówić uniwersalny charakter tłumaczenia • podjąć dyskusję na temat granic wolności tłumacza	
18., 19. i 20.	• zrelacjonować treść	• wskazać nawiązania	• wskazać i omówić	• omówić kunszt	• podjąć dyskusję na

Jan Kochanowski, <i>Odprawa posłów greckich</i> (lektura)	dramatu • przedstawić genezę utworu	do budowy tragedii antycznej • scharakteryzować bohaterów	problematykę utworu • przedstawić konflikt postaw	poetycki pieśń chóru • opisać aluzje do realiów XVI-wiecznej Polski w utworze	temat aktualności <i>Odprawy posłów greckich</i>
21. Podsumowanie wiadomości na temat Jana	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Jana Kochanowskiego • wymienić omawiane utwory Jana Kochanowskiego	• scharakteryzować wybrane utwory Jana Kochanowskiego	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Jana Kochanowskiego	• omówić znaczenie twórczości Jana Kochanowskiego w rozwoju literatury polskiej	• wypowiedzieć się na temat światopoglądu Jana Kochanowskiego w kontekście jego biografii i twórczości
22. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• porządkować informacje zawarte w tekście	• przetwarzać informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • prezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
23. <i>Kazania sejmowe</i> Piotra Skargi	• zrelacjonować argumentację zaprezentowaną przez Piotra Skargę • wyjaśnić pojęcie: <i>retoryka</i>	• umieścić <i>Kazania sejmowe</i> w kontekście historycznym • wskazać w tekście wątki biblijne • wyjaśnić pojęcia: <i>anarchia szlachecka</i> , <i>złota wolność</i> , <i>tolerancja religijna</i>	• wskazać w tekście środki retoryczne i omówić ich funkcję • scharakteryzować stylizację proroczej groźby w <i>Kazaniach sejmowych</i>	• podjąć dyskusję na temat aktualności <i>Kazań sejmowych</i> we współczesnym społeczeństwie polskim • skonfrontować treść obrazu Jana Matejki z realiami historycznymi, wyciągnąć wnioski na temat ideologicznej funkcji obrazu	• zanalizować obraz Jana Matejki
24. Ironicznie o miłości ojczyzny	• zrelacjonować treść utworu • wskazać podmiot liryczny i adresata utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata utworu • określić nastrój utworu	• określić problematykę utworu	• porównać sposób postrzegania miłości do ojczyzny przez podmiot liryczny oraz Piotra Skargę	• podjąć dyskusję na temat roli miłości do ojczyzny w procesie wychowawczym
*25. <i>Żywoty świętych</i> Piotra	• zrelacjonować treść utworu	• omówić kompozycję <i>Żywotów świętych</i>	• określić problematykę utworu	• porównać sposób postrzegania miłości do	• wskazać konteksty i nawiązania

Skargi UWAGA! Zgodnie z rozporządzeniem MEiN w sprawie zmian w liście lektur obowiązującego od 1.09.2021 pozycja <i>Żywoty świętych</i> Piotra Skargi została usunięta z listy lektur.	• wskazać podmiot liryczny i adresata utworu	• wyjaśnić pojęcie: <i>hagiografia</i> • scharakteryzować bohatera fragmentu		ojczyzny przez podmiot liryczny oraz Piotra Skargę	
*26. i 27. Świat na opak – <i>Gargantua i Pantagruel</i> François Rabelais’ego	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić genezę utworu • omówić świat przedstawiony	• omówić kompozycję utworu • wyjaśnić pojęcie: <i>parodia</i> • scharakteryzować bohaterów	• wyjaśnić alegoryczny sens fragmentów • przedstawić problematykę fragmentów • omówić elementy parodii	• analizować język fragmentów	• podjąć dyskusję na temat roli śmiechu w życiu człowieka
*28. W idealnym państwie – <i>Utopia</i> Tomasza Morusa	• zrelacjonować treść fragmentu • przedstawić genezę utworu	• omówić kompozycję dzieła • wskazać prawa i obowiązki mieszkańców Utopii	• wskazać cechy idealnego państwa	• przedstawić motyw utopii dawniej i dziś • wyjaśnić, na czym polega antyutopia i podać przykłady	• podjąć dyskusję na temat ideału społeczeństwa przedstawionego w dziele Morusa
*29. Antyutopijna wizja przyszłości – <i>Nowy wspaniały świat</i> Aldousa Huxleya	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>antyutopia</i>	• wyjaśnić cel działań przedstawionych we fragmencie	• omówić podobieństwa i różnice pomiędzy utopią i antyutopią na przykładzie <i>Utopii</i> Tomasza Morusa i <i>Nowego wspaniałego świata</i> Aldousa Huxleya	• podjąć dyskusję na temat wartości istotnych dla Republiki Świata	• podjąć dyskusję, czy ważniejsza jest jednostka, czy społeczność
*30. <i>Próby</i> Michela de Montaigne’a	• zrelacjonować treść fragmentów	• przedstawić kompozycję <i>Prób</i> • wskazać problemy poruszone w tekście	• omówić <i>Próby</i> jako przykład eseistyki	• wskazać teksty świadczące o subiektywnym charakterze tekstu	• wskazać przykłady sentencji we fragmencie i rozwinąć zawarte w niej myśli
31. Filmowy obraz nocy	• opisać relacje przedstawione w filmie	• omówić wycinek historii Francji	• analizować pobudki kierujące tytułową	• rozważać problem zła w człowieku na	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania

św. Bartłomieja – <i>Królowa Margot</i> Patrice’a Chéreau	panujące na dworze francuskim	stanowiący tło wydarzeń rozgrywających się w filmie	bohaterką filmu	podstawie fabuły filmu	
RENEZANS – NAUKA O JĘZYKU					
*32. Podstawowe zasady polskiej pisowni: fonetyczna, morfologiczna, historyczna i konwencjonalna	• wyjaśnić pojęcie: <i>ortografia</i> • wymienić zasady rządzące ortografią	• scharakteryzować zasady rządzące ortografią	• wskazać zasady pisowni regulujące zapis podanych wyrazów	• wyjaśnić cel stworzenia zasad ortograficznych	
33. Kiedy używamy wielkich, a kiedy – małych liter?	• wymienić powody stosowania wielkiej litery	• przedstawić reguły pisowni wielką literą	• uzasadnić pisownię wielką literą w podanych słowach • podać przykłady wyjątków	• omówić znaczenie wielkich liter w tekście poetyckim	
34. Łącznie czy rozdzielnie? Pisownia partykuł <i>nie</i> i <i>by</i>	• wymienić części mowy, z którymi partykułę <i>nie</i> piszemy łącznie oraz części mowy, z którymi partykułę <i>nie</i> piszemy rozdzielnie	• wymienić zasady łącznej bądź rozdzielnej pisowni partykuły <i>by</i>	• uzasadnić pisownię <i>nie</i> oraz <i>by</i> w podanych przykładach	• uzasadnić pisownię <i>nie</i> oraz <i>by</i> w tekście poetyckim	
35. Kompetencje językowe i komunikacyjne	• posługiwać się nowo poznany słownictwo	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
RENEZANS – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
36. Streszczenie a parafraza	• zdefiniować pojęcia: <i>streszczenie</i> i <i>parafraza</i>	• przedstawić proces tworzenia streszczeń	• wyjaśnić różnicę pomiędzy streszczeniem a parafrazą	• dokonać streszczenia i parafrazy podanych tekstów	
RENEZANS – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
37. i 38. Powtórzenie	• odtworzyć najważniejsze fakty,	• wykorzystać najważniejsze	• wyciągać wnioski • określić własne	• poprawnie interpretować	• wykorzystać bogate konteksty

wiadomości	sądy i opinie	konteksty	stanowisko	wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BAROK – O EPOCE					
39. Barok – świat wewnętrznych sprzeczności	• wyjaśnić etymologię terminu <i>barok</i> • określić ramy czasowe epoki • określić ramy czasowe polskiego baroku	• scharakteryzować podstawowe różnice pomiędzy renesansem a barokiem • wyjaśnić, dlaczego w historii okres baroku nazywany jest czasem wojen • wyjaśnić pojęcia: <i>monarchia absolutna</i>, <i>kontrreformacja</i>	• zaprezentować najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego • omówić przyczyny i przejawy niepokoju duchowego • scharakteryzować specyfikę baroku polskiego • wyjaśnić pojęcie: <i>sarmatyzm</i>	• wypowiedzieć się na temat życia codziennego w baroku • omówić filozofię baroku	• analizować wpływ soboru trydenckiego na kształt epoki • podać przykłady teatralizacji życia w baroku • scharakteryzować tło historyczne epoki
40. i 41. Sztuka baroku	• rozpoznać cechy stylu barokowego na przedstawionych przykładach • wymienić najważniejszych twórców okresu baroku • wymienić najważniejsze cechy stylu barokowego	• zaprezentować twórczość najważniejszych przedstawicieli sztuki barokowej • scharakteryzować malarstwo barokowe, posługując się przykładami • przedstawić cechy architektury barokowej na wybranym przykładzie	• scharakteryzować założenia światopoglądowe sztuki baroku • wymienić i opisać najważniejsze dzieła sztuki barokowej	• opisać rolę Kościoła jako mecenas sztuki • dokonać analizy dzieła barokowego według wskazanych kryteriów	• stworzyć samodzielną analizę i interpretację wybranego dzieła sztuki barokowej
42. Konteksty i nawiązania:	• zrelacjonować życie codzienne w baroku na podstawie filmu	• scharakteryzować postać służącej Griet	• porównać kadry z filmu z obrazami Jana Vermeera	• analizować i ocenić kreację Scarlett Johanson	• stworzyć prezentację na temat obrazu artysty w filmie

<i>Dziewczyna z perłą</i> Petera Webbera	• opisać proces powstawania dzieła sztuki				
BAROK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
43. i 44. Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	• odczytać ze zrozumieniem wiersze Mikołaja Sępa Szarzyńskiego • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego oraz określić sytuację liryczną	• odnaleźć cechy poezji metafizycznej w utworach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w analizowanych sonetach • wskazać środki stylistyczne	• określić problematykę utworów • określić funkcję środków stylistycznych w wierszu	• dokonać analizy i interpretacji utworów • porównać obraz Boga zawarty w wierszach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego z obrazem Boga w <i>Hymnie</i> Jana Kochanowskiego	• analizować, zawarty w podanych sonetach pogląd poety na temat sensu istnienia • skonfrontować sonety Mikołaja Sępa Szarzyńskiego z obrazem <i>In ictu oculi</i>
45. Poezja Daniela Naborowskiego	• zrelacjonować wiersze • przedstawić genezę utworów • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną	• odczytać wiersz <i>Krótkość żywota</i> jako traktat zawierający tezę i argumentację potwierdzającą tezę • odnaleźć w wierszach cechy literatury metafizycznej • odnaleźć w wierszach cechy literatury dworskiej i je scharakteryzować • wskazać środki stylistyczne	• określić funkcję środków stylistycznych w wierszach • omówić koncept w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej</i> • wyjaśnić, na czym polega dramatyzm przedstawienia ludzkiej egzystencji w wierszu <i>Krótkość żywota</i>	• analizować znaczenie paradoksów kończących wiersz • dokonać analizy i interpretacji utworów	• dokonać interpretacji obrazu <i>Maria Magdalena</i>
46. Barok w poezji współczesnej – Jarosław Marek Rymkiewicz, Róża oddana Danielowi Naborowskiemu	• zrelacjonować treść wiersza • wyjaśnić pojęcie: <i>anafora</i>	• określić zasadę kompozycyjną, według której zbudowany jest wiersz • wskazać podobieństwa	• wykazać się znajomością topiki barokowej i wskazać, które toposy zostały wykorzystane w wierszu Rymkiewicza	• porównać wiersz Rymkiewicza z wierszem barokowym o podobnej konstrukcji • dokonać analizy i interpretacji wiersza	• przygotować prezentację, dotyczącą obecności toposu róży w literaturze i sztuce

		między wierszem Rymkiewicza a poezją Naborowskiego	• omówić symbolikę róży w naszej kulturze • omówić funkcję anafory		
47. Poezja dworska Jana Andrzeja Morsztyna	• na podstawie wiersza <i>Do trupa</i> zdefiniować sonet • zdefiniować pojęcie paradoksu i wyjaśnić je na przykładzie	• wyjaśnić istotę konceptu w wierszach: <i>Niestatek</i> i <i>Do trupa</i> • wskazać elementy sensualizmu w analizowanych wierszach • wskazać środki stylistyczne w utworze	• zdefiniować pojęcie marinizmu po analizie wierszy Jana Andrzeja Morsztyna • omówić funkcję środków stylistycznych zastosowanych w utworze	• dokonać analizy i interpretacji wierszy • podjąć dyskusję na temat prawdy o człowieku, zawartej w wierszu <i>Niestatek</i>	• skonfrontować wiersz <i>Do trupa</i> z rzeźbą Berniniego w kontekście barokowego ujęcia tematu śmierci
48. Barok w poezji współczesnej – Stanisław Grochowiak, ***[<i>Dla zakochanych to samo staranie...</i>]	• wyjaśnić pojęcie: <i>erotyk</i>	• wskazać środki językowe • wskazać podobieństwa związane z doświadczeniem miłości i śmierci	• określić problematykę wiersza • omówić funkcję środków stylistycznych • omówić podobieństwa między wierszem Grochowiaka a utworami Morsztyna	• dokonać analizy i interpretacji wiersza	
49. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
50. Sarmaty portret własny – <i>Pamiętniki</i> Jana Chryzostoma Paska	• zdefiniować sarmatyzm, wymienić jego wady i zalety • zrelacjonować treść fragmentów • wymienić kluczowe	• scharakteryzować biografię Jana Chryzostoma Paska jako typową dla sarmaty • na podstawie utworu	• omówić kompozycję <i>Pamiętników</i> • wskazać w tekście <i>Pamiętników</i> elementy mentalności sarmackiej i je omówić	• analizować styl i język <i>Pamiętników</i>	• podjąć dyskusję na temat obecności elementów mentalności sarmackiej wśród współcześnie żyjących Polaków

	fakty biografii Jana Chryzostoma Paska	Jana Chryzostoma Paska zdefiniować pamiętnik			
51. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora	• zaprezentować i uzasadniać własne sądy	• podjąć polemikę
52. Kompetencje językowe i komunikacyjne	• posługiwać się nowo poznanym słownictwo	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
53. William Szekspir i jego czasy	• zrelacjonować najważniejsze fakty z biografii Williama Szekspira	• wymienić najważniejsze dzieła Williama Szekspira • przedstawić specyfikę teatru elżbietańskiego	• przedstawić nowatorstwo twórczości Szekspira wobec klasycznej tragedii	• omówić specyfikę tragizmu w dziełach Szekspira	
54., 55., 56., 57. i 58. <i>Romeo i Julia</i> Williama Szekspira (lektura)	• streścić fabułę dramatu • wymienić bohaterów dzieła • przedstawić genezę utworu	• scharakteryzować bohaterów dzieła • wskazać nawiązania do reguł starożytnych • omówić kompozycję utworu	• omówić sposób postrzegania miłości przez poszczególnych bohaterów • wskazać cechy dramatu szekspirowskiego	• analizować język utworu • podjąć dyskusję na temat aktualności dzieła	• omówić tekst kultury współczesnej nawiązujący do dzieła Szekspira
59., 60., 61., 62. i 63. <i>Makbet</i> Williama Szekspira (lektura)	• streścić fabułę dramatu • wymienić bohaterów dzieła • przedstawić genezę utworu	• scharakteryzować głównych bohaterów tragedii • wskazać przyczyny ostatecznej klęski Makbeta • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w dramacie	• analizować pod względem psychologicznym motywację działań głównych bohaterów • określić rolę czarownic w procesie budowania napięcia w dramacie • określić funkcję fantastyki w utworze • określić funkcję elementów	• analizować przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira • wymienić przykłady adaptacji dzieł Szekspira • zdefiniować tragizm w utworze • analizować kreację Lady Makbet	• omówić wybraną adaptację <i>Makbeta</i> bądź <i>Hamleta</i> i skonfrontować ją z tekstem dramatu

			humorystycznych w utworze		
64. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora	• zaprezentować i uzasadniać własne sądy	• podjąć polemikę
65. <i>Makbet</i> współcześnie	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wyjaśnić, czym jest <i>Projekt Szekspir</i>	• scharakteryzować bohaterów fragmentu • wskazać elementy fabuły <i>Makbeta</i> Williama Szekspira	• porównać fragmenty powieści z dramatem Williama Szekspira	• podjąć dyskusję na temat uniwersalności twórczości Williama Szekspira	
*66., 67., 68., 69. i 70. <i>Hamlet</i> Williama Szekspira	• streścić fabułę dramatu • wymienić bohaterów dzieła • przedstawić genezę utworu	• scharakteryzować bohaterów tragedii • omówić relacje między bohaterami • przedstawić różne sposoby sprawowania władzy w <i>Hamlecie</i>	• omówić wątki wanitatywne w <i>Hamlecie</i> • omówić różne sposoby realizacji nakazu zemsty w <i>Hamlecie</i> • omówić przyczyny obłędu Ofelii	• analizować przyczyny zachowań Hamleta • dokonać analizy i interpretacji monologów Hamleta	• przedstawić i omówić wybraną adaptację filmową <i>Hamleta</i>
*71. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczycaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
*72. <i>Tren Fortynbrasa</i> Zbigniewa Herberta	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i omówić sytuację liryczną	• wskazać nawiązania do <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • scharakteryzować Hamleta i Fortynbrasa • wskazać środki	• przedstawić problematykę utworu • omówić funkcję środków stylistycznych	• dokonać analizy i interpretacji utworu	• podjąć dyskusję na temat prezentowanych postaw

		językowe			
73. William Szekspir – podsumowanie	- wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Williama Szekspira - wymienić omawiane utwory Williama Szekspira	scharakteryzować wybrane utwory Williama Szekspira	wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Williama Szekspira	omówić znaczenie twórczości Williama Szekspira w rozwoju literatury	podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Williama Szekspira
74., 75. i 76. <i>Skąpiec</i> Moliera (lektura)	- zrelacjonować treść dramatu - wymienić bohaterów dzieła - wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Moliera	- wymienić rodzaje komizmu - omówić <i>Skąpca</i> jako komedię charakterów - omówić obyczajowość przestawioną w dramacie - omówić kompozycję utworu	- przedstawić problematykę utworu - omówić rolę didaskaliów	- analizować język utworu - podjąć dyskusję na temat problematyki dramatu	przedstawić i omówić wybraną adaptację utworu
BAROK – NAUKA O JĘZYKU					
77. Pisownia <i>-ji</i> , <i>-ii</i> oraz <i>-i</i> w zakończeniach niektórych rzeczowników	wymienić zasady pisowni <i>-ji</i>, <i>-ii</i> oraz <i>-i</i> w zakończeniach niektórych rzeczowników	omówić zasady pisowni <i>-ji</i>, <i>-ii</i> oraz <i>-i</i> w zakończeniach niektórych rzeczowników	wskazać zasadę, według której zapisuje się podane rzeczowniki	zapisać poprawnie podane wyrazy i wyjaśnić zasadę zapisu	
78. Kiedy piszemy <i>q</i> i <i>ę</i> , a kiedy – <i>om</i> , <i>on</i> , <i>em</i> , <i>en</i> ?	wymienić zasady zapisu <i>q</i> i <i>ę</i>, <i>om</i>, <i>on</i>, <i>em</i>, <i>en</i>	omówić zasady zapisu <i>q</i> i <i>ę</i>, <i>om</i>, <i>on</i>, <i>em</i>, <i>en</i>	wskazać zasadę, według której zapisuje się podane słowa	zapisać poprawnie podane wyrazy i wyjaśnić zasadę zapisu	
79. Pisownia przedrostków <i>roz-</i> , <i>bez-</i> , <i>wesz-</i> , <i>wes-</i> , <i>wz-</i> , <i>ws-</i> oraz przyimków złożonych	wymienić zasady pisowni przedrostków <i>roz-</i>, <i>bez-</i>, <i>wesz-</i>, <i>wes-</i>, <i>wz-</i>, <i>ws-</i> oraz przyimków złożonych	omówić zasady pisowni przedrostków <i>roz-</i>, <i>bez-</i>, <i>wesz-</i>, <i>wes-</i>, <i>wz-</i>, <i>ws-</i> oraz przyimków złożonych	wskazać zasadę, według której zapisuje się podane słowa	zapisać poprawnie podane wyrazy i wyjaśnić zasadę zapisu	
BAROK – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
80. Interpretacja tekstu	wyjaśnić pojęcie: <i>interpretacja</i>	przedstawić kompozycję rozprawki	formułować tezę interpretacyjną	tworzyć spójną rozprawkę	

literackiego	wymienić elementy rozprawki interpretacyjnej	interpretacyjnej omówić budowę akapitów	wskazać konteksty interpretacyjne	interpretacyjną	
BAROK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
81. i 82. Powtórzenie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólnić, podsumować i porównać	- wykorzystać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze
OŚWIECENIE – O EPOCE					
83. Oświecenie w Europie i Polsce	- objaśnić etymologię nazwy epoki - podać daty graniczne oświecenia w Europie - przedstawić periodyzację polskiego oświecenia	- opisać światopogląd ludzi oświecenia - przedstawić najważniejsze osiągnięcia oświecenia w dziedzinie nauki - wymienić najważniejsze instytucje powstałe w czasach stanisławowskich - wymienić najważniejszych myślicieli epoki oświecenia - wyjaśnić pojęcia: <i>deizm, ateizm, materializm, sensualizm, empiryzm, tabula rasa, utylitaryzm, liberalizm, libertynizm</i>	- opisać przemiany społeczne doby oświecenia - wyjaśnić pojęcia: <i>umowa społeczna, konstytucja, trójpodział władzy</i> - wypowiedzieć się na temat edukacji w oświeceniu - wymienić najważniejsze założenia filozofii: Johna Locke’a, Immanuela Kanta, Jana Jakuba Rousseau - scharakteryzować specyfikę oświecenia polskiego	- zaprezentować wpływ idei oświeceniowych na życie codzienne - analizować wpływ czasopiśmiennictwa na epokę	analizować przemiany światopoglądowe, które ukształtowały oświecenie

84. i 85. Sztuka oświecenia	• wskazać na przykładach cechy stylu klasycystycznego w architekturze • wskazać na przykładach cechy stylu klasycystycznego w malarstwie i rzeźbie • wskazać na przykładach cechy stylu rokoko	• wymienić cechy stylu klasycystycznego • wymienić cechy stylu rokoko • omówić inspiracje antyczne w sztuce klasycystycznej	• wymienić najważniejsze dzieła czołowych twórców klasycyzmu europejskiego • opisać specyfikę rokokowych przedmiotów codziennego użytku i wystroju wnętrz	• analizować dzieło klasycystyczne według wskazanych kryteriów • analizować, w jaki sposób sztuka oświecenia odzwierciedlała najważniejsze idee tej epoki	• wypowiedzieć się na temat muzyki okresu oświecenia
86. Opowieść o genialnym muzyku – <i>Amadeusz</i> Miloša Formana	• streścić fabułę filmu	• scharakteryzować Salieriego oraz Mozarta jako dwie kontrastujące ze sobą postacie	• nazwać chwyt narracyjny zastosowany w filmie i określić jego funkcję	• oceniać zachowanie Mozarta oraz w tym kontekście wypowiadać się na temat praw artysty do niekonwencjonalnego zachowania	• opisać kondycję artysty w XVIII wieku
OŚWIECENIE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
87. Ignacy Krasicki – sylwetka twórcy	• wymienić najważniejsze fakty z biografii Ignacego Krasickiego	• omówić działalność publicystyczną Ignacego Krasickiego	• omówić działalność literacką Ignacego Krasickiego	• wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Ignacego Krasickiego dla rozwoju polskiego oświecenia	
88. Poetycki opis miłości do ojczyzny	• przedstawić genezę <i>Hymnu do miłości ojczyzny</i> • zdefiniować hymn	• opisać wzór patrioty ukazany w utworze • wskazać środki stylistyczne	• omówić funkcję środków stylistycznych w utworze	• porównać <i>Hymn do miłości ojczyzny</i> Ignacego Krasickiego z <i>Pieśnią V</i> Jana Kochanowskiego	• podjąć dyskusję na temat definicji patriotyzmu
89. i 90. Satyryczny komentarz rzeczywistości	• zdefiniować satyrę • zrelacjonować treść satyr <i>Świat zepsuty</i> i <i>Pijaństwo</i> Ignacego Krasickiego	• przedstawić kompozycję satyr • scharakteryzować głównych bohaterów satyry <i>Pijaństwo</i>	• przedstawić problematykę satyr • wskazać te cechy satyry, które określają jej przynależność do	• rozpatrzyć satyry w kontekście ówczesnej obyczajowości oraz w kontekście sytuacji społeczno-politycznej	• w kontekście satyry rozpatrzyć i ocenić wzorce obyczajowe oraz postawy społeczne we współczesnym

		- wymienić wady ganione przez autora w obu satyrach - wskazać w utworach cechy satyry	klasycyzmu - omówić sposób piętnowania wad w satyrach Ignacego Krasickiego - wskazać sposoby uzyskania efektu komicznego	omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrze	świecie
91. Współczesna satyra	- zrelacjonować treść utworu - wyjaśnić terminy: <i>ironia, stereotyp, PRL</i>	- wskazać cechy satyry w utworze - wskazać sposoby uzyskania efektu komicznego	- omówić problem poruszony w satyrze - omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrze	- porównać <i>Mistrzostwa w narzekaniu</i> Wojciecha Młynarskiego z wybraną satyrą Ignacego Krasickiego - omówić kontekst społeczno-polityczny utworu	podjąć dyskusję na temat siły oddziaływania dobrej satyry – dawniej i współcześnie
92. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	zinterpretować tekst według podanych wskazówek	wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	samodzielnie zinterpretować tekst
93. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście	rozpoznać główny problem w tekście	sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora	zaprezentować i uzasadniać własne sądy	podjąć polemikę
94. Ignacy Krasicki – podsumowanie	wymienić gatunki tworzone przez Ignacego Krasickiego i zilustrować je przykładami	- relacjonować najważniejsze wydarzenia w biografii Ignacego Krasickiego - utwory autorstwa Ignacego Krasickiego	wyliczyć tematy i motywy, którymi w swojej twórczości zajmował się Ignacy Krasicki oraz odnieść je do konkretnych dzieł	rozważać znaczenie twórczości Ignacego Krasickiego w rozwoju literatury polskiej	zaprezentować tematykę powieści <i>Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki</i>

95. Piewca miłości tkliwej	• zdefiniować sielankę • streścić podane fragmenty utworu Franciszka Karpińskiego	• odnaleźć w świecie przedstawionym <i>Laury i Filona</i> elementy o charakterze konwencjonalnym • scharakteryzować bohaterów sielanki	• wyjaśnić pojęcie: <i>sentymentalizm</i> • wskazać elementy sentymentalizmu w utworze	• wyjaśnić, dlaczego sielanki sentymentalne śmieszą dzisiejszego czytelnika	• porównać świat sielankowej Arkadii do utopii
96. Miłość w przyziemnym świecie	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów fragmentu • wskazać kontrast w sposobie przedstawienia dwóch światów	• przedstawić problematykę fragmentu • omówić funkcję kontrastu zawartego we fragmencie • wskazać elementy sielanki we fragmencie	• przeanalizować rozmowę trzech mężczyzn i wypowiedzieć się na temat ich motywacji • omówić język fragmentu	• wskazać konteksty i nawiązania
97. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
98. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• porządkować informacje zawarte w tekście	• przetwarzać informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • prezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
99. <i>Pieśni nabożne</i> Franciszka Karpińskiego	• przedstawić genezę utworów • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego • opisać sytuację	• omówić sposób kreacji podmiotu lirycznego i adresata lirycznego • omówić opisaną w utworach relację	• wskazać cechy modlitwy w utworach • formułować przesłanie utworów • wskazać treści symboliczne	• analizować i interpretować utwory • porównać utwory Franciszka Karpińskiego z pieśnią <i>Czego chcesz od nas,</i>	• wskazać konteksty i nawiązania

	liryczną utworów	między człowiekiem a Bogiem		<i>Panie Jana</i> Kochanowskiego	
*100., 101. i 102. <i>Kandyd</i> Woltera (lektura)	• streścić utwór • omówić świat przedstawiony • nazwać rodzaj narracji	• przedstawić historię dojrzewania bohatera • omówić kompozycję utworu • wyjaśnić pojęcie: <i>Eldorado</i>	• omówić <i>Kandyd</i> jako satyryczną i krytyczną wizję cywilizacji europejskiej • wskazać elementy parodii w utworze • wskazać sposoby uzyskiwania efektu komicznego	• omówić językowe sposoby uzyskiwania efektu komicznego • omówić kontekst filozoficzny utworu • interpretować zakończenie utworu	• podjąć dyskusję na temat przesłania zawartego w zakończeniu utworu
*103. Człowiek naiwny wobec absurdu świata – <i>Forrest Gump</i> Winstona Grooma	• streścić fabułę filmu • omówić świat przedstawiony filmu	• scharakteryzować głównego bohatera • wskazać, na czym polega naiwność głównego bohatera	• wskazać sposoby uzyskiwania efektu komicznego w filmie • scharakteryzować język głównego bohatera	• porównać film <i>Forrest Gump</i> z <i>Kandydem</i> Woltera • omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w filmie • omówić kreację Toma Hanksa	• wskazać konteksty i nawiązania
OŚWIECENIE – NAUKA O JĘZYKU					
104. Pisownia skrótów i skrótowców	• wyjaśnić pojęcia: <i>skrót</i> i <i>skrótowiec</i> • wymienić typy skrótowców	• omówić pisownię skrótowców	• tworzyć odpowiednie formy poszczególnych skrótowców	• posługiwać się skrótami i skrótowcami w tworzeniu tekstu	
*105. Rola języka w budowaniu obrazu świata	• wyjaśnić pojęcie: <i>językowy obraz świata</i>	• wymienić i omówić elementy składające się na językowy obraz świata	• omówić językowy obraz świata wynikający z podanych wyrażen	• przeanalizować język w odniesieniu do elementów składających się na językowy obraz świata	
106. Kompetencje językowe i komunikacyjne	• posługiwać się nowo poznany słownictwo	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
OŚWIECENIE – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
*107. Różne typy	• wymienić typy dowodzenia	• omówić poszczególne typy dowodzenia	• wyjaśnić na przykładach	• stworzyć tekst stosując różne typy	

dowodzenia			poszczególne typy dowodzenia • rozpoznać poszczególne typy dowodzenia	dowodzenia • przeanalizować podany przykład dowodzenia	
*108. Kompetencje językowe i komunikacyjne	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
OŚWIECENIE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
109. i 110. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Autorka: Magdalena Lotterhoff